

Egy új korszak nyitánya

1992-öt írunk. A kora délelőtti órában a rozszant raktárépület elé a vadiúj Opelemmel parkolok le, mely természetesen olyan, amilyennek lennie kell: fehér. Hadd lássák a pondrók, hogy jól megy nekem! Elvégre nemcsak mondani, de mutatni is kell, ha az embernek gurul a szekere. Persze, ezeknek fogalmuk sincs, milyen irányba megy ez az ország. Amióta lehullt a vasfüggöny, mindent szabad, ezek még nem látják, de tényleg, mindent, a lehetőségek garmadája előtt állunk, a fejlődés belát-hatatlan perspektívákat nyitott meg. Igaz, jelenleg a perspektíva számomra is csak ez az erodáló-dásnak indult raktárépület, melyben ezek a senkik egy kvázi-stúdiót rendeztek be. Kvázi-stúdió, én csak így nevezem, mert ez az ütött-kopott helyiség még a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető stúdióknak. Múltkor a próbán két Tunggram-éggő is kigyulladt, egy szögekkel televert gerenda meg majdhogynem halálra nyomta azt a szósi titkárnőt. Na, de ne búsuljunk, ez még csak a kezdet, a fejlődés kezdete!

A bádogajtó előtt még utoljára megigazítom világosszürke öltönyöm és tarka nyakkendőm. Egy tigris van rajta, amint épp a dzsungelből lopakodik ki, míg felette a megriadt, piros-kék tollú kolib-rimadarak szétrebbennek az elképzelhető összes irányba. Igaz, már negyven múltam, de úgy érzem, egy ilyen nyakkendő igazán fiatalít. Végigsimítom zselével belőtt hajamat, majd belépek az ajtón. Vagyis belépnék, ha az a rohadt kilincs nem ragadt volna be.

– Nyissátok ki! – kiáltom, és már hallom is, hogy a szósi tipeg-topog a bejárat felé. Megismerem a lépteiről.

– Mária Miszter – mondja cérnavékony hangján. Miszternek hív, igen, Miszternek, múltkor is így szólított meg. Amúgy a nevem János, de amióta Amerikában töltöttem egy izgalmas hetet, azóta csak Johnny-nak nevezem és neveztetem magam. Ide, ebbe a stúdióba is így jelentkeztem be. Ezek persze tudják, hogy János vagyok, de a stílus az ember, és vice versa, tehát én már Johnny vagyok.

– Johnny is the name – mondom a szöszinek, mire az értetlenül néz rám.

– Johnny-nak hívnak – ismétlem, mire ő pironkodva elneveti magát, ami számomra hízelgő, de ezt persze nem mutatom ki, miért is mutatnám, inkább helyette, megfontolt, már-már elszánt arcot vágok, de egy kis kacsintással jelzem, hogy azért nem vagyok én olyan szigorú.

– Hallod, amit mondok? – kérdezi mögöttem egy hang. Hátrafordulok, és látom, hogy a rendező az.

– Persze, hogy hallom – válaszolom hetykén.

– Már háromszor is szóltam, de látom, nagyon el vagy gondolkodva.

– Elnézést, olykor megesik – mondom, és közben ténylegesen is konstátálom, hogy már-már olyannyira belemerültem a gondolataimba, hogy szinte el is felejtettem, hogy egy stúdióban állok. – Fókuszálj, Johnny, fókuszálj! – mondja a belső hang, mire én minden örömmel, minden egyes atom-részecskémmel azon vagyok, hogy felfogjam helyzetem jelentőségét.

– Kérhetnék egy kávét? – mondom a szöszinek, aki látva, hogy végre hasznosíthatja magát, már indul is a kávégép felé.

– Nektek még kotyogós van? – kérdezem a rendezőt, de ő szemmel láthatólag nem érti kérdésem lényegét.

– Hogy mi? – kérdezi – Hogy mi? – ismétli.

– Tudod, rendes kávéfőző. Olyanotok még nincs?

– Nincs rá pénz, majd ha beindul a biznisz, lesz rendes gép is. De most ne filozofálj, inkább öltözz, mert húsz perc múlva kezdünk – utasít, majd hozzáteszi: – az öltönyöd, amit a múlt héten rendeltél, elkészült.

– Ol rájt – mondom neki, és az öltözőszoba felé veszem az irányt. Benn, már vár a Kati, aki arra kér,

vegyem le a szürke öltönyöm, hogy rám adhassa a nemrég elkészült kanárisárga zakót és a hozzá passzoló, egy színnel halványabb vászonnadrágot.

– Nyugodjon meg, nem nézek oda – mondja. Arcán látszik a szégyen, ami engem, hogy is mondjam, beindít.

– Nyugodtan idenézhet Katika – mondom, és már kapom is le magamról a zakót, majd a kolibris nyakkendőmet, melyet a dohányzóasztalra dobok.

– Milyen jópofa ez a nyakkendő! – nyúl utána. Hangjában érződik a meglepettség.

– Nézegetse csak Katinka – mondom, közben dobok neki is egy kacsintást, elvégre karcsú a dereka, megérdemli.

– Olyan szépek rajta a madarak! De ez a tigris meg olyan félelmetes. Honnan szerezte? – kérdi.

– Amerika – mondom neki, és figyelem a hatást.

– Maga járt Amerikában? – kérdezi elkerekedett szemekkel, mire én a büszkeségtől egy pillanatra szinte el is felejttem, hogy ebben a szutykos öltözőben vagyok.

– Bezony ám – mondom büszkén, lekapva magamról az inget, kivillantva szőrös mellkasom, majd hozzátéve: – egy hétig.

– Húha, nem semmi! – ámul Kati, és hirtelenjében nem tudom eldönteni, hogy meglepettsége az egy hetes, kalandokkal teli amerikai utamnak vagy az erőtől duzzadó, borotvátalan mellkasomnak szól. Morfondírozom is a lehetséges válaszon, de már nyílik is az ajtó, melyen betipeg a szőke Anikó egy tálcával, rajta a gőzölgő kávémmal.

– Hallod Anikó, az úr volt kinn Amerikában – mondja Kati.

– A Johnny? Ő aztán nagy életművész – mondja, miközben bénázva az asztalomra helyezi a kávé – nem hiába őt választották műsorvezetőnek.

– János, Önt mióta hívják Johnny-nak? – kérdezi Kati.

– Egy hete – mondom széles vigyorral. – Én neveztem át magam.

– Amióta hazajött Amerikából – mondja Anikó, miközben folyamatosan a szemembe néz. Észvesztő ez a nő!

Kata zavarában nem tudja, mit szóljon, mondjuk megértem, hiszen egy ilyen formátumú figura mellett, mint én, én is zavarban lennék. Belenézek Kata szemébe, egy kis mosolyt csalog az arcomra, majd fejemmel biccentek, ezzel is jelezve neki, hogy szerény, ám kissé kihívó jelenlétemben nyugodtan elengedheti magát.

– Nos? – teszem fel a kérdést, ezzel is segítve az ártatlan teremtést.

– Maga miért utazott Amerikába?

Na, csak megkérdezte! Már félttem, hogy nem fogja.

– Egy tanfolyamon voltam – felelem lakonikusan, krárogva hozzá kissé, hogy a kellő hatást elérjem.

– És mit tanult azon a tanfolyamon?

– Eladást. Pontosabban háztartási termékek eladását. Mert, tudja Katinka, mi, ebben a ma délelőtt induló, magyar készítésű tévéműsorban termékeket fogunk eladni – mondom, majd kezemmel nyomatékosan megkoppintom az asztalomon egy mixergép átlátszó, műanyag tetejét. Kata láthatólag szóhoz se jut, de aztán mégis megszólal:

– Maga aztán ki van képezve! És mondja, hogyan kell csinálni?

– Katinka, kedves – mondom, majd megint krárogok, és kis szünetet tartok, csak hogy érezze, kivel beszél – tudja, ez nem egy szimpla feladat. Ide nem elég a tárgyi tudás, ide... – ennél a pontnál megállok, hogy megkeressem a megfelelő szót, majd pár másodperc szünet után már mondom is nekik: – ide ethosz kell.

Kati csak bámul rám, a szószí meg nem bírja abbahagyni a röhögést.

– Az meg micsoda? – kérdezi Kati, mire Anikó elneveti magát.

– Az amerikai álom – mondja Anikó, még küszködve a nevetésével. – Johnny-nak az a nagy terve, hogy Amerikát csinál majd Magyarországból.

– Simán meg lehet csinálni. Minden a kitartás kérdése. – felelem, de aztán hozzáteszem: – És persze, a pénzé.

Most már én is együtt vigyorgok Anikóval. Szegény Kati még mit sem sejt arról, hogy egy új, fényes korszak előtt állunk. Már épp kezdeném neki magyarázni, hogy ez az új korszak milyen új lehetősé-

gekkel kecsegtet, de Anikó emlékeztet, hogy már csak tíz percünk maradt a műsorkezdésig. Gyorsan lekapom a nadrágom – Kata elfordul –, majd felhúrom a vadonatúj hacukám. A sárga öltöny jobban mutat, mint gondoltam, a lányok is nagy örömmel nézegetik. Hiába, ilyen fazonból, mint én, kevés van itthon! Vagy talán egy se! Az asztalhoz ülök, a tetejére helyezem a táskám, miközben Kata neki-lát a hajam ápolásának. Míg ő serénykedik, addig én a kávémat kortyolom, és közben felkattintom a táskám, hogy a két nő lássa, miféle kincseket hoztam a tengerentúlról. Az egyik átlátszó rekeszben egy Wrigley's rágógumi van, mellette egy vidámpark kissé gyűrött brosúrája. A hivatalos iratok, egy csekkötő és a számlák tetejére két könyvet raktam, az egyiknek a címe *Az eladás művészete*, szerzője a híres eladómester, Zig Ziglar, míg a másik egy regény, amit valami Ellis írt. Idén jött ki az álla-mokban és *Amerikai psycho* a címe. Kint azt mondták, nekem tetszeni fog. A lányok persze bagóznak a könyvekre, ők a rágót nézegetik.

– Johnny, adj a rágódból! – kérlel a szöszi.

Ma délelőtt jó kedvem van, így engedek a lányoknak. Kiszabadítom a Wrigley's rágót a műanyag rekeszből, de épphogy odanyújtom nekik, majd kiverik a kezemből.

– Hé! – intem őket nyugalomra – egy lánynak csak egy rágó jár! – mondom. Mindketten vesz-nek, majd a poén kedvéért én is bekapok egyet. Mindhárman egy ütemre rágjuk a rágót, és közben egymásra mosolygunk. Milyen kedvesek és milyen fiatalok! Ekkor hangokat hallok, a fejem az ajtó felé fordítom, melyen belép a rendező. Arcán szinte cikázik az ideg, még a bajsza is beleremeg. Nem értem miért izgul, elvégre, ha valakinek izgulnia kell a produkció sikerességéért, az jószerével én magam vagyok.

– János, iparkodj, már csak öt perc, és indul a show! Érted, János? Ötös perc! Ö-tös! – nyomatékosít a rendező, és közben mutatja is az ujjával. Komolyan azt hiszi, hogy ennyire nem érdekel a produkció sikere? Vagy túl lazának látszom? Persze, ez az eshetőség is fennáll, ezért, hogy tisztázzam magam és megértessem vele, hogy átérzem a helyzet komolyságát, a rendező elé állok a sárga öltö-nyőmben, majd a következőt mondom:

– A magyar reklámpiar és a magyar média hatalmas változások előtt áll. A folyamatok és a folya-matok eredményei még beláthatatlanok. Vége a pesszimista hozzáállásunknak, a másik és a mások hibáztatásának. Az amerikai optimizmus, az amerikai szellem itt van, és én az ereimben érzem ennek a szellemnek az erejét. A magyar médiaipar szárnyalni fog.

Síri csönd a stúdióban, úgy tűnik, a rövidke szónoklatom sikeres volt.

– János, kérlek, ne fáraszd az amerikai szellemeddel. Mi csak egy rohadt műsort akarunk felvenni, ahogy eladod azt a mixergépet. Nem hiszem, hogy ehhez ekkora vehemencia kell.

– De én úgy érzem, az amerikai... mondanám, de a rendező közbeszól:

– Nem, János. Nem érdekel. Kicsit sem érdekel. Kettes perced maradt. Gyere a stúdióba, és promo-táld a mixergépet. Végeztem.

Azzal kimegy, az ajtó csattan egyet. A lányokra nézek, és szemöldököm enyhe megemeléssel és egy pimasz mosollyal jelzem, hogy aggodalomra nincsen semmi ok. Kati odaugrik hozzám, és egy szöszt vesz le a zakóm válláról. Milyen figyelmes! Egy pusztit küldök neki a levegőbe, aztán a mixer-gépet a hónom alá csapva, határozott léptekkel megindulok a stúdióba. Benn már vár a közönség, úgy érzem, még kicsit feszengenek. Nem csodálom, tíz éve egy hasonló kaliberű, nyugati típusú – és ezt kérem szépen aláhúzni: nyu-ga-ti műsor elképzelhetetlen lett volna.

Látom, a közönség sorából többen is a tetőtől-talpig sárga öltönyömet nézik, van, aki moso-lyog, egyesek összesúgnak. Baromira bejön a stúdió, a közönség két részre oszlik, közöttük egy világoskék lépcső vezet fel a magasba. Végigsétálok a színpadon, melyet ugyancsak vagány színek-vel, almazölddel és sárgával mázoltak be. Jól van skacok, szép munka lett, tiszta nyolcvanas évek! Tiszta amerikai nyolcvanas évek! Arról nem is beszélve, hogy a háttér tökéletesen passzol a sárga öltönyömhöz! Felettem, reflektorok világítják be a színpadot, a fényből egy kevés a közönségre is esik, így pár delikvens arca is kivehető, a lépcső teteje és a hátsó sorok azonban teljes sötétségbe vesznek. Fentről, a sötétből, egy alig kivehető alak lépked lefelé, egyelőre csak a lábait látom, mert az egyik, szemembe tűző reflektor teljesen elvakít. Az alaknak csak a hangját hallom:

– János, feljöttem ide a leghátsó sorok közé! Én majd innen fogom figyelni a műsort!

– Rendben, főnök! – kiáltom a rendezőnek, aki már sétál is vissza a lépcsőn, a lábait eltűnnek a

sötétségben. Elöttem két kamera van, mindkettő rám szegeződik. Még egy pillanatra hátranézek, és látom, ahogy a színpad mögött Kata és Anikó teljes extázisban várják, hogy kezdődjön a műsor. Egy kicsit biccentek, sokatmondóan hunyorítok, hogy érezzék, nekem még erre is jut időm! Fentről kiabál a rendező:

– János, kezd el már, az Isten szerelmére!

A fejem hirtelen mozdulattal a közönségre szegezem, a kezembe markolom a mikrofont, végigsimítom a tökélyre formázott frizurám, majd égő tekintettel beleszólok a mikrofonba:

– Szép napot mindenkinek! Üdvözlöm Önöket, a „Főzz valami finomat!” című műsorban, melyben praktikus és izgalmas termékeket mutatunk be. Az első műsorunkban szeretném, ha megismerkednének az én legújabb barátommal, pajtásommal, az én bizalmasommal, aki mindig segít rajtam, ha bajba kerülök. Például, ha megéhezem, és főznom kell valami finomat – mondom, majd enyhén behajlított mutatóujjammal megkopogtatom a mixergép tetejét.

– Nézzünk egy próbát. Először is fogom, és felnyitom a gép tetejét. Ehhez pedig nem kell mást tenni, mint megnyomni ezt a kis, zöld gombot – mondom, miközben már nyomom is, de a tető csak nem akar felnyíltni. Az ujjamat beleakasztom a fedőbe, majd teljes erőmből próbálom kinyitni a gépet. Szerencsétlenségemre csak nem akar mozdulni. Újra a gombbal próbálkozom, közben a színpad mögé tekintek, ahol a két lány teljes izgalomban rágózik, miközben tekintetükkel szuggerálják a gépet. Hirtelen olyan ideges leszek, hogy szinte érzem, ahogy az izzadságom átítatja a vászoningemet. A közönség soraiban többen is összesúgnak, én meg elsüllyedek szégyenemben. A fejem újra a lányok felé kapom:

– Ti ketten ott! Mit csodálkoztok? Gyertek ide! – mondom, mire Anikó félénken, lassú léptekkel kibotorkál a színpadra. Kata a helyén marad.

– Gyere, tartsd – súgom neki – és köpd ki azt a rágót!

Most már ketten erőlködünk a turmixgéppel, Anikó két kézzel tartja alul a berendezést, én meg teljes erőmből feszítem a fedelet. A lépcső tetejéről kiabálást hallani:

– János, te szerencsétlen, ne a zöldet, hanem a pirosat nyomd!

Ekkor veszem csak észre, hogy az eddig nyomkodott zöld gomb alatt két centivel egy alig látható piros is van. Ráripakodom Anikóra:

– Ezt nekem miért nem mondtad?

– Miről beszélsz? – képed el Anikó

– Hogy van piros gomb is!

– Nem is kérdezted!

– Hogy nem kérdeztem? – képedek el – Miért, kellett volna?

– Azt én tudjam? – kerekedik el Anikó szeme.

Nevetés hangzik fel a közönségből, én pedig úgy érzem, sikerült öt perc alatt tökéletesen megszégyenülnöm. Nem tehetek mást, benyomom a piros gombot, majd teljes erőmből felhúzó a mixer tetejét, de az úgy elrepül, hogy az egyik kamera lencséjét centi pontosan áttöri. A látvány annyira megbénít, hogy hirtelen el is felejttem, hogyan folytatódik a show. Anikót arra utasítom, hogy menjen vissza a helyére. Erre ő elindul a kijáráthoz, de félúton megáll, hogy a rágót a színpad sarkába köpje. Mielőtt kilépne, odaszól nekem:

– Béna vagy, János! Amerika meg nem itt van, hanem az óceán túloldalán!

Megfogom és utána dobom a mixert, amely a stúdió falán három darabra esik szét, majd idegemben a mikrofon után nyúlok, és teljes erőmből elhajítom a sötétbe. Meglepetésemre egy hatalmas kiáltást hallok, aztán látom, hogy a lépcső tetején megjelenik két lassan, de biztosan botorkáló láb. A színpad felett az egyik reflektort az alakra irányítják. A fényben látom a rendezőt, pontosabban a homlokát, melyből kitaróan csorog a vér. És bár a főnök teljes alakját még mindig nem tudom kivenni, az üvöltését egész pontosan hallom:

– Végeztünk, János! Ki vagy rúgva, te vadbarom!